

Kårttåsáhka – oanegis ságastallam rámmaplána birra

Divna mánálgárde li oadtjum kártájt "Kårttåsáhka – oanegis ságastallam rámmaplána birra". Dánna gávnabihtit divna Kårttåsáhka kártájt julevsámegeillaj.

ARTIKKEL | SIST ENDRET: 11.04.2023

Kårttåsáhka I miejnniduvvam dijájt arvusmahtátjit rámmaplána sisadnuj ja dahkamusájda. Ienemus kártá li njuolggá rámmaplána tjadnádum, mádi ietjá kártá galggi arvusmahttet aktisasj barggij ja aktisasj ájádallamij barggij gaskan.

Válljit ietja makkir kártájt sihtabihtit dijá mánálgárden barggat. Sávvap kártá máhtti nannit rámmaplána dádjadusáv ja anov ja viehkken aktisasj fágallasj ájádallamij mánálgárden.

Kárttáságastallamij iesjguhtik adnovuoge

- Máhtta árabut plánit makkir kártájt galggabihtit adnet, jali máhttebihtit válldet soajtádak kártájt háres.
- Válljijit kárttámiessterav guhti ávdásvásstádusáv oadtju ájgev stivrrit, máhttelisát kártájt válljit, tjállet refleksjávnnáj ja ájádusáj bargadijn ja sán tjállá tjoahkkájgessusav.
- Ij gávnnu fasihtta, valla gehtja majt rámmapládna javllá guoskavasj tiemáj birra udir.no bielijn.

Refleksjávnnákártá

Dáj kártáj ulmme la oassálasste galggi reflektierit rámmaplána sisano ja bargoj birra.

Refleksjávnnákártá

Stáhkamav, huvsov, oahppamav ja oahppahábbmimav galggá aktelattjat gehtjadit. Gáktu dát mijá mánájgádden vuojnnu?

Majt miejnnip buorre mánnávuodajn, ja gáktu huksap mánnávuoda iesjárrov mijá mánárgárgarden?

Majt jáhká miejnniduvvá jut máná ávddánahtti positijva gáváv ietjastisá ja jáhkov ietjasa dájdojda?

Gáktu barggap moattebelakvuodajn ressurssan mijá mánárgárgarden?

Gáktu máhttep liehket buorre ávddágává mánárgárga gá la sáhka empatijja ja ulmusjvuoda vuosedimen?

Gáktu barggap vaj máná máhtti oahppat luohedit allasisá ja ietjádijda?

Gáktu barggap vaj máná galggi duosstat væráldav átsádit ja liehket diehtemvájnogisá?

Gåktu máhttep viehkedit mánájt reflektierit ietjasa ja iehtjádijt dábdoj, vásádusáj ja vuojnoj birra? Lip gus majdik dahkam mañemus vahkon mij dav vuoset?

Gåktu huksap mánáj riektáv liehket fáron mierredime?

Gåktu hiebadip dilev vaj máná galggi bessat sæbrrat vájkkudittjat ietjasa iesjuhtiklágásj ávddån buktenvuogij tjadá?

Gåktu huksap æjgádij riektáv liehket fáron mierredime mánárgárde vidjurijda?

Buojkulvis:

Gáddep mánná hæhttu oadet ja vuoñastit. Æjgáda e sidá mánná galggat oadet mánárgården, gå miejniji dat vájkkut idjanahkárjida. Majt máhttep dahkat dán máná dárboj vuoñastit ja oadet?

Buojkulvis:

Mánná vuorjját stoahká ietjá mánáj, ja æjgáda måråsti. Majt máhtti æjgáda dákkár dilen sávvat jali oajvvadit? Gåktu máhttep æjgádij siegen huksat máná soappsomav ja ávddånimev?

Gåktu æjgádij siegen barggap hiebadittjat dilev váj juohkka mánná oadtju jasskis ja buorre álgov mánájgárden?

Gåktu hiebadip dilev vaj máná oadtju buorre vuodov ja mielav skávlláj álget?

Gåktu hiebadip iehtjama dábalasj pedagávvggálasj fálaldagáv gå miján li máná gudi duoddedårjav dárbahti?

Gåktu barggap váj mánájgárde fáhkasuorgijt aktelattjat vuojnne?

Gåktu máhttepmánájgárde fáhkasuorgij barggat vaj da li mánáj árggabiejven jærmálasj ja suohtas oassen?

Gåktu barggap vattátjit mánájda sæmme máhttelisvuodajt ja dássádusáv ávdeditjt?

Gåktu barggap hiereditjt nuppástimev, gáttojt, stereotipijajt ja rasismav?

Gåktu adnep matematihkalasj buojkuldagájt árggabiejven?

Gåktu viehkedi mánájt oahppat juhtusij birra?

Gåktu barggap mánájt sáme kultuvrraj ja iellemvuohkáj oahpástuvátjt?

Rámmapládna javllá bargge galggi mánáj berustimijt vijdedit ja doarjjot ja vaddet sidjij moattebelak vásádusájt. Manen la dát ájnas?

Gåktu ássjev gehtjadip mánáj vásádusáj, berustimij, vuojnoj ja initiativaj milta gå válljip ja tjadádip tiemájt ja prosjevtajt?

Gåktu máhttep dilev plánit ja hiebadit mánájgárde sisano progresjávnnáj divna mánájda mijá mánájgárden?

Sáme mánájgárde

Sáme mánájgárde galggi sæbrrat várjjalittjat ja vijddásappot ávddánahtátjit sáme kultuvrraárbev ja tjalmostahttet sáme gielav, kultuvrav, iellemvuogijt ja árvojt mijá ájgen. Majt lip dahkam maŋemus ájge dan ávdås?

Majt barggap vaj máná máhtti oahppat álles sáme

moattebelakvuodav dáhkkidit ja dábddát sij dasi gulluji?

Ietjá mánárgárde sáme mánáj

Majt barggap vaj sáme máná mijá mánárgárden bessi várjjalit ja ávdánahhtet ietjasa gielav, máhtov ja kultuvrav?

Dáhpáduskártá

Dá kártá ávttiji oassálasstijt bargatjit rámmaplána sisanujn moattebelak bargoj ja hárrjiddusáj árvvalusáj baktu.

Dáhpáduskártá

Akta æjgát la subtsastam sij li gássjelis dilláj bohtám, ja jut ietjaska mánná dárba veji lasse huvsov ávdáljguovlluj.

Gáktu lulujda sijda siegen barggat dáv tjoavdátjit? Árvvaladdit nubbe nuppev ja subtsastit ietjada árvvalusáj plenumin.

Gáktu máhttep dilev hiebadit vaj máná bessi iesjguhtik kultuvraj birra oahppat, duola degu sáme kultuvra birra?

Juohkkahasj aktu ájádallá guokta minuhta. Mannit de guovtes ja

guovtes ja ságastit ietjada ájádusáj birra.

Muhtem báhttja lijkku vuolppuj tjágnat. Barggij ja æjgádij gaskan li iesjguhtik vuojno dasi.

Gæhttjit ássje iesjguhtik perspektijvajn ja ávddånbuktit dajt iehtjádijda.

«Jesus viessu, ij gus vil?» javllá akta mánná. Nubbe javllá: «li-hii, ij vieso, javllá áhkko.»

Gåktu lulujda vásstedit dán guovte mánnáj, ja manen lulujda vásstedit nav? Mannit juohkusijda ja dágástallit (jali oavdástallit) dáhpádusáv.

Rámmaplána milta galggá mánájárdde vájkkudit jut máná máhtti dádjadit jut udnásj dago boahtteájggáj vájkkudi.

Makkir guoddelis dagojt barggap iehtjama mánájárden? Tjállit unnemusát gålmmå ássje aktan ja dahkit aktisasj plakáhtav.

Ma li suohttasa ja ávo dábálasj dábddomerka mijá mánájuohkusin?

Gávnadit mij juohkka máná mielas ávvo ja suohtas la! Subtsasta ietjat oajvvadásájt boahhte tjáhkanimen.

Juohkit vásádusájt dáhpádusájs manna avta máná dárbo li iehtjáda dárboj vuosstebælláj sjaddam. Gåktu máhttep viehkedit mánájt háldadit dáv jæbdddadættov?

Nammada gálmma ássje mánárgården ma mávtástuhte birrasav vaddi ja ma máná hálov doarjju stágotjit, átsádittjat, áhpatjit ja háldadittjat.

Dágástallit: Máhttep gus iehtjama buoredit makkirak láhkáj?

Mannit juohkusijda ja árvvalit iesjuhtik vuogijt majna máná bessi álles rubmahav ja divna dábdudagájt adnet oahppamprosessajn?

Huomahit buorre dáhpádusájt ja diliht gánná barggoguoyme vuojni

mánájt iesjguhtik ávdđánbuktemvuogijt ja hiebadi dilev vág máná
bessi fáron vájkkudimen.

Tjálli val tjávdabágojt jali tjállit praksissubttasav ja juogadit dav
boahte tjáhkanimen.

Makkir vásádusá, máhto ja tjehpudagá vaddi buorre vuodov ja
mielav álgget SAÁÁ:aj ja skávlláj?

Dahkit páhperbiehkij «post-it-plakáhtajt» majna li ájádusá dán
birra! Juohkkahasj tjállá nágin páhperbiehkev.

Subtsasta dalloj gá dujna lij ávdåsvásstádus muhtem máná dile
hiebadimes jasskis ja buorre álggemij.

Mij buoragit dájmaj? Juoge barggoguojmij.

Dagá báhkobalvav jali ájáduskártav bargoj ma mánáj mielas li
suohttasa.

Mannit juohkusijda. Tjállli oajvvadusájt dájmaida majna máná máhtti átsádit, stáhkát, juoddá oahppat ja dahkat digitála ávddánbuktemvuogij baktu.

Gehtjadit oajvvadusájt aktan ja jienastit buoremusájt. Gáktu máhttep dájht dájmaida tjadádit dáppe ávddálijguovlluj?

Váttstáhtit ássudagán jali mánájgádden ja válljijit avtav lanjáv. Gáktu l lánja hiebaduvvam vaj máná bessi vædtsagijit ja materiálat adnet? Doarjju gus lánja mánáj stáhkamav ja estetihkalasj ávddánbuktemvuogijit?

Galggabihtit gallegasj minuhtan dahkat (jali plánit) hieredusláhttov ássudagáv ádag. Láhtton galggá liehket dan made gássjel jut máná fysalattjat hástaluvi, valla sáemmi bále dan made álkke jut dábdidi riibbi.

Tjále gálmma idieja gáktu máhtá viehkedit mánáht hábbmit buorre dábiht, guottoht ja máhtov biebmoh, hygiena, labudallama ja vuojnastime birra. Árvvaladdit guovtes ja guovtes.

Tjále oajvvadásájt ádá dájmajda maj máhtteþ álggon barggat luondon vaj máná beſſi luondov moatte láhkáj dábdát ja luondov váſedit stáhkama ja oahppama ariednán.

Gáktu máhtteþ álgget máná vásádusájs ja berustimijs dánna?

Átsá stuorra árka. Tjále «subtsasa ja giehto» gassko. Gallev dábdát? Tjále. Gáktu máná beſſi daj birra gullat mijájs?

Joker-kártá

Dá kártá buojkodi iesjuhtik dáhpádusájt ja hárijidusájt ma máhtti liehket fáron nannimin aktijvuodav, juogosbargov, barggobirrasav ja vidnudakkultuvrav.

Joker-kártá

Javla 1–3 ássje majna sán, guhti I duv gáro bielen, la aktijvuoda ávdás barggam mijá mánárgáden.

Subtsasta suv buoremus dábdomerkajt, guhti I duv oalges bielen. Dánna máhttebihtit tjuorggat, gávssjit jali ietjá ávddánbuktemvuogijt adnet jus sihtabihtit.

Manen válljiji mánáigárden barggagoahitet, ja mij duv mávtástuhtta bargon? Subtsasta iehtjádijda.

Gájka gudi mánáigárden barggi, li ájnas állessjattuga mánáj iellemin. Gáktu dat vuojnnu barggij gaskan jali mijá juohkusin?

Mij la buoremus ássudagájn jali juohkusin gánná barga, ja manen?

Majna la ienemusát mihá mijá mánáigárden, ja manen?

Andre versjoner av Kortprat

[Kortprat på nordsamisk](#)

[Kortprat på sørsamisk](#)

[Kortprat på bokmål](#)

